БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 187 (6116) СЕНТЯБРИИН 16 СУББОТО 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эхэ орондоо малажалай продуктнуудые элбэгээр үгэе

Большевистскэ парти, советскэ правительство ба агууехэ Сталин болбол манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ ба ажалшадай материальна ажабайдалай хэмжээе улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ анхарал оролдолго хододоо гаргажа байдаг. Ашаг шэмэтэ ниитын малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб хадаа энээнэй эли тодо гэршэ мүн. Энэ түсэб болбол манай ороной хүн зондо һү, тоһо, мяха болон малажалай бусад продуктнуудые элбэг ехээр үгэхые хараална.

Малажал эрхилдэг манай республикын колхозууд болбол ашаг шэмэтэ ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, малажалай эрхим шанартай продуктнуудые Эхэ орондоо элбэгээр үгэхэ ёһотой. Өөһэдынгөө энэ зорилгые ойлгоһон түрүү колхозууд гурбан жэлэй түсэбые дүүргэн, адуу малайнгаа тоо толгойе түргэнөөр олошоруулжа ба ашаг шэмэ үгэлгыень нилээд ехээр дээшэлүүлжэ байна. Тиимэһээ эдэ колхозууд гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушааха уялгануудаа саг болзор соонь нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Тэдэнэр малай харууһые зүбөөр ба һайнаар эмхидхээд, гүрэндэ тушааха малнуудай тусхай гүүртэнүүдые бии болгоод, гүрэндөө дээдэ ба дундаһаа дээдэ шадалтай малнуудые тушаана. Тэрэшэлэн гүрэндэ һү тушааха уялгануудаа тогтоогдоһон болзорнуудта дүүргэдэг байха юм.

Зүгөөр, бүхы республика соомнай малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ хангалтагүйгөөр гүйсэдхэгдэжэ байна. Сентябриин 1-нэй байдалаар, гүрэндэ һү тушааха жэлэй түсэб минил 61,9 процент дүүргэгдээ.

Курумканай, Кяхтын, Тарбагатайн, Ториин, Сэлэнгын, Иволгын ба Заиграйн аймагуудай колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор һү тушааха болзорнуудые эбдэжэ байна. Эдэ аймагуудай колхозууд һү тушааха түсэбөө дүүргээгүй байбашье, һү хажуу тээшэнь ба колхозой доторой хэрэгсэлдэ гээд тогтоогдоһон нормоһоо ехээр гаргашална. Жэшээлхэдэ, Курумканай аймагай колхозууд июль һара соо һаагдаһан һүнэй оройдоо 64,7 процентые гүрэндэ тушаагаа.

Дээрэ дурсагдаһан аймагуудта малые бэлшээлгэ буруугаар эмхидхэгдэһэн байһа юм. Тиимэһээ олон толгой мал тураһан, малай ашаг шэмэ үгэлгэнь доошолһон байна. Тиихэдэ тус аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд болбол малай бэлшэлгые зүбөөр эмхидхэхэ ба ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ шухала хэмжээнүүдые абаагүй байгаа.

СССР-эй Бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ ба аймагуудтахи түлөөлэгшэд болбол гүрэндэ уялгата ёһоор һү тушааха түсэбэй дүүргэлтые хангаха хэрэгтэ ёһотой һаналаа табинагүй. Тиимэ дээрэһээнь олон колхозууд ба индивидуальна тушаагшад болбол бии байһан һү тоһоёо тушаангүй, ондоо хэрэгсэлнүүдтэ гаргашална. Мүн «Росглавмаслопром» трест ба тэрэнэй аймагай конторонууд һү тушаажа абалгые муугаар ябуулна. Трестын һү тушаажа абадаг пунктнууд колхозуудай ба индивидуальна тушаагшадай уялгаяа ямараар дүүргэжэ байһанииие шалганагүй.

Мүнөө үедэ гүрэндэ һү, тоһо тушаалгые эрид дээшэлүүлхэ таатай зохид условинууд бии байна. Тиимэһээ аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд хадаа колхозуудта малай адуулгые һайжаруулха, гүрэндэ һү, тоһо тушаалгые түргэдхэхэ шухала хэмжээнүүдые абаха зорилготой. Мүнөө үедэ колхозуудта үнеэдые һүниндэнь бэлшээхэ, бэлшээринүүдые зүбөөр хэрэглэхэ ба үнеэдые гурба дахин һааха ябадал эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тэрээнһээ гадна, аймагуудай хүдөө ажахын органууд болбол колхозуудта һаагдаһан һү нигтаар бүридхэжэ ба һүнэй гаргашын хойноһоо шанга хиналта табижа, гүрэнэй үмэнэ колхозуудай уялгаяа дүүргэхэ ябадал хангаха шухала. Уялгаяа дүүргээгүй колхозууд һааһан һүеэ бултыень тушааха ёһотой.

СССР-эй Бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ ба аймагуудтахи түлөөлэгшэд болбол гүрэндэ һү тушааха уялгануудаа колхоз бүхэнэй ба индивидуальна тушаагша бүхэнэй дүүргэхын хойноһоо саг үргэлжын хиналта тогтоохо ёһотой. Өөһэдынгөө уялгануудые саг болзор соонь дүүргэдэггүй нюурнуудые харюусалгада хабаадуулха шухала.

Колхозуудай партийна организацинууд хадаа ниитэ колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, малшадай ажалай ба политическэ эдэбхи хэшээлые улам бадаруулха, социалистическэ мүрысөө толгойлхо ёһотой.

Манай ороной ажалшад большевистскэ партиин ба арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинай ударидалга доро коммунизм байгуулгын гүн ехэ зорилгонуудые бэелүүлжэ байна. Сталинска анхаралаар хүреэлэгдэһэн манай ороной ажалшад шэн зоригтойгоор ажаллажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые, эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлжэ байна. Эхэ орондоо малажалай продуктнуудые элбэг ехээр үгэхэ гээшэ манай колхозуудай нангин уялга мүн.

Монголой Правительственна делегаци Москва ерэбэ

Монгол Арадай Республикын Премьер-Министрын Орлогшо С. Лубсанаар толгойлогдоһон Монголой Правительственна делегаци сентябриин 14-дэ Москвада ерэбэ.

Аэродром дээрэ СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай Министрын нэгэдэхи Орлогшо П. Н. Кумыкин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. Е. Богомолов, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай Министрын Орлогшо И. А. Еремин, СССР-һээ Монголдо байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Ю. К. Приходов, СССР-эй МИД-эй Дальневосточно 1-дэхи Таһагые даагшын уялгануудые гүйсэдхэгшэ И. Ф. Курдюков, «Востокинторг» гэжэ Бүхэсоюзна Нэгэдэлэй Түрүүлэгшэ М. С. Степанов, СССР-һээ Монголдо байгаа худалдаа наймаанай Түлөөлэгшын Орлогшо В. Е. Статиев ба СССР-эй МВТ-гэй Протокольно Таһагай Начальник Н. И. Кузьминский гэгшэд делегациие угтаба.

Монгол Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. Идамжаб ба Москвадахи Монголой Посольствын гэшүүд делегациие тэрэшэлэн угтаа.

Аэродром хадаа советскэ болон монгольско тугуудаар шэмэгдэнхэй байба.

Һурагшадай педагогическа конференци

Улан-Удын педучилищиин 4-дэхи курсын һурагшадай 7 хоногой практикада гараад бусаһанай һүүлээр тус училищиин һурагшадай педагогическа конференци болобо.

Конференци дээрэ багшанарай хүдэлмэритэй танилсаһан тухайгаа практикаһаа бусаһан һурагшад хэлээ. «Багшын ажал хүшэр хүндэшье һаа, хүндэтэй арюун гэжэ һанадаг һэм. Тэрэнээ мүнөө дахин дабтан хэлэхэ байнаб. Теэд, бэрхэшээл намайе айлганагүй. Эрхимээр һуралсажа, һанаһанаа бэелүүлхэб» гэжэ һурагша Юрий Рандалов үгэ хэлэхэ зуураа мэдүүлбэ.

Зарим һурагшад мэргэжэлтэй багшанарай урогуудые шагнаһан тухайгаа тодоор хэлээ. Тэдэнэр бултадаа советскэ педагогикые ба методикые эрхимээр шудалалгын шухала байһаниие тэмдэглээ.

Б. Очиров.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Воронежско областиин колхозууд ба совхозууд 1950 оной ургасаһаа таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Тогтоогдоһон түсэбһөө 1 миллион 607 мянган пүүд үлүү ехэ шэниисэ гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаба. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Областиин колхозууд ба совхозууд намарай культурануудай тарилгые амжалтатайгаар түгэсхэжэ байна, 1951 ондо тариглаха хабарай культурануудай үндэр шанарта үрһэнүүдээр өөһэдыгөө хангаа. Энэ жэлдэ областиин колхозууд ба совхозууд сахарна свёклын һайн ургаса туйлаба, свёклын хуряалгые болзор соонь дүүргэхэ, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ой хүрэтэр сахарна свёклые сахарна заводуудта, свёклопунктнуудта зөөн абаашажа сүм дүүргэхэ уялга абана.

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб бэелүүлэн, областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд болбол бүдүүн тэжээл суглуулха, малажалай байрануудые бариха ба заһабарилхын тула ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна, 1950 ондо ниитын малай тоое олошоруулха гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ хэмжээнүүдые абаа.

Наран сэсэг, хартаабха болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, намарай пар хахалалгые амжалтатайгаар ябуулха ба 1951 ондо хүдөө ажахын бүхы культурануудай бүри үндэр ургаса абаха шухала условинуудые байгуулхын тула областиин колхознигууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

ВКП(б)-гэй Воронежско обкомой Секретарь К. ЖУКОВ.
Воронежско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ И. КУЗНЕЦОВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Воронежско областьдохи Түлөөлэгшэ А. БЕЛОВ.
Воронежско областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник В. МАСЛОВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Украинска ССР-эй Львовско областиин колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд орооһото ба техническэ культурануудай үндэр ургаса ургуулха, ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхэ ба колхозуудые ажахын-эмхидхэлэй талаарнь саашадаа бэхижүүлхэ тухай Танай үмэнэ абаһан уялгануудаа бэелүүлэн, энэ жэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлаа гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда баяртайгаар элидхэнэбди.

Таряа тушааха гүрэнэй түсэб правительствын тогтооһон болзорһоо урид ба 1949 онойхиһоо урид дүүргэгдээ. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр. Областиин колхозууд ба совхозууд намарай ба хабарай культурануудай үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангаа. Энэ жэлдэ колхознигууднай 1949 онойхиһоо нилээд ехэ хэмжээтэй орооһо ажалта үдэрнүүдтээ абажа байна.

Ниитын малай тоое олошоруулха гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Колхозно фермэнүүдтэ байгаа малай ба шубуудай тоо хадаа ниитын малажалые бүхы түрэлэй малаар хүгжөөхэ тушаа 1950 ондо тус областьдо тогтоогдоһон түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангана.

Львовско областиин залуу колхозуудые бүхы талаарнь ба түргөөр хүгжөөхэ тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгоор ба, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танай өөрынтнай анхарал оролдолгоор зоригжоһон колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд 1951 ондо үндэр ургаса абаха бата бэхи үндэһэ байгуулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ; намарай тарилгые агротехникын эрхим шанар сахин ябуулна, сортовой үрһэнүүдээр хэгдэһэн тарилга нилээд ехээр үргэдхэгдөө, намарай шэниисэ тариха талмайнууд ехэ болгогдожо байна.

Малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ, сахарна свёкло болон хартаабха хуряаха ба бэлэдхэхэ, тэрэшэлэн намарай пар хахалха, малажалые үбэлдэ бэлэдхэхэ тухай Правительствын заабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула, областной партийна организаци, колхознигууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бүхы хүсэеэ зорюулха, 1950 оной хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые болзор соонь дүүргэхэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Украинын КП(б)-гэй Львовско обкомой Секретарь И. ГРУШЕЦКИЙ.
Львовско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ К. ПЕЛЕХАТЫЙ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Львовско областьдохи Түлөөлэгшэ Я. ГРИЩЕНКО.
Львовско областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник А. ТКАЧЕНКО.

Ленинэй ордендо ПВЗ-гэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эб найрамдалай вахтада жагсаад байха зуураа, үйлэдбэридөө уралан нарижуулгын дурадхалнуудые олоор оруулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: булад шудхалгые цехын начальник нүхэр Петров цехын технолог В. Демин хоёр шэнэ дурадхалаар шудхагдаһан деталиие хаража байна. **В. Муллерай** фото.

Жэлэйнгээ түсэб—ноябриин 7-до

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай колбасна цех арбан һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые дүүргээд, хэдэн зуугаад тонно колбасна зүйлнүүдые түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушааба.

Туйлаһан амжалтаараа зоригжоһон цехын коллектив шэнэ шэнэ методүүдые дэмжэн ажаллажа, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33-дахи жэлэй ойе жэлэйнгээ түсэб дүүргэн угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Стахановецууд үдэр бүри олошорно. Июнь һаратай жэшэхэ болоо һаа, мүнөө стахановецуудай тоо 3 дахин олошороо.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ зуураа, цехын хүдэлмэришэд эрхим һайн шанартай продукци гаргахын түлөө тон ехэ оролдолго хэшээл гаргана. Гансахан август һара соо 7 бригада «эрхим шанарай бригадын» нэрэзэргэдэ хүртэһэн байна. Тэдэнэрэй дундаһаа нүхэд Денисенко, Рогова, Царьков гэгшэдэй бригаданууд илангаяа илгарнад. Эдэ бригаданууд эрхим шанартай продукци гаргаха зуураа, үдэр бүриингөө түсэбые 150—160 процент дүүргэнэ.

Ц. Зандинов.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Украинска ССР. Полтавска областиин Карловска районой свёклосовхозууд сахарна свёкло хуряажа эхилээ. Энэ жэлдэ үнгэрһэн жэлэйхиһээ нилээд һайн ургаса абтаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомолка Н. Мирнагай (баруун гарһаа) звено гектар бүриһөө 350 центнер свёкло хуряана.

ТАСС-эй фотохронико.

Томодхогдоһон колхозой бюджет

ЛЕБЕДИН. (Сумска область). Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой бухгалтер бюджедэй ургалтые харуулһан шэнэ шэнэ тоонуудые олзо доходуудай дансада үдэр бүри тэмдэглэнэ. Хүдөө ажахын артелиин доходынь 1100 мянган түхэриг болоно. Эдэ колхозууд нэгэдхынгээ урда тээ иимэ бюджедтэй хэзээдэшье байгаагүй.

Томо болгогдоһон ушарһаа олзо доходуудынь хоёр дахин ехэ болобо. Машина, техникэ дүүрэнээр ашаглаһанай ашаар, томодхогдоһон колхоз орооһото культурануудай бүхы талмайһаа хоёр дахин ехэ ургаса хуряан абаба. Урдада гурбан колхозууд бултаараа 120 мянган түхэриг доход абадаг байгаа һаань, мүнөө тарянажал тус колхоздо 440 мянган түхэриг олзо доход үгэбэ. Огород ба сад тарилга, загаһа барилга тус колхоздо һайнаар хүгжөөгдэжэ, 300 мянга гаран түхэриг олзо оруулба.

Колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ мүнгэнэй хүртэсэ тэрэшэлэн ургаа. Колхознигууд нэгэдэхынгээ урда тээхиһээ 6 дахин үлүү ехэ мүнгэ энэ жэлдэ абаба.

Энэ жэлэй эсэс хүрэтэр Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой олзо доходынь 2 миллион түхэриг хүрэтэр ургаха байна.

Хүнгэн промышленностиин техникумүүдтэ ба һургуулинуудта инженер Ковалевой методые шудална

Инженер Ф. Ковалевой методые дэлгэрүүлхэ тухай асуудалаар СССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствын һургуулинуудай управленидэ сентябриин 12-то зүблөөн болоо.

Ф. Ковалевой методээр стахановецуудай хүдэлмэриин үндэр бүтээсэтэ аргануудые шудалха ябадалые Министерствын техникумүүдэй, профтехһургуулинуудай, фабрично-заводской һургуулинуудай ба элдэб курсануудай программануудта оруулха гэжэ шиидэбэ.

К. Э. Циолковскиин дурасхаалда

БОРОВСК (Калужска область). Ородой алдарта эрдэмтэ К. Э. Циолковскиин наһа бараһаар 15 жэл болоһоной ой сентябриин 19-дэ гүйсэхэнь.

Хизаар ороноо шэнжэлхэ музейдэ выставкэ эмхидхэгдэбэ. Боровскдо К. Э. Циолковскиин байһан ябадалтай холбоотой экспонадууд ба тэрэнэй научна зохёолнууд тус выставкэ дээрэ табигданхай.

Нютаг бүриин һонинууд

▲ Эстониин колхозууд ба совхозуудай полевой стануудта 500 агитбригада эльгээгдээ.

▲ Молдавида урда жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ виноград мүнөө — суглуулагдан буйлуулагдаха байна. Республикын предприятинууд столовын ба десертнэ 40 үлүүтэй сортын архи үйлэдбэрилнэ. Тэдэнэр миллион тухай докталитр эрхим архи нэрэхэ байна.

▲ Һүүлэй һарануудай турша дотор Днепропетровско областиин тосхонуудта промтоварна 100 магазин, лавка, ларегууд нээгдээ.

▲ Кубаниин 300 шахуу комбайнернууд Казахстанай хойто областьнуудта таряа хуряалгадань туһалхаяа ерээ. Эдэнэр Казахстанска колхозуудта хоёр хоёр сезоной нормо дүүргэхэ уялгануудые абанхай.

▲ Днепрогэсэй коллективтэ УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КП(б)У-гэй ЦК-гэй дамжуулгын Улаан туг хэтэдээ хадагалхын тула барюулагдаба.

▲ «Урал» гэжэ Молотовско завод колхозно радиоузелнуудта хэрэгтэй һалхин-электроагрегадуудые гаргагдадаг болоо. Жэлэй хоёрдохи хахад соо тус предприяти хэдэн зуун тиимэ агрегадуудые бүтээн гаргахань.

▲ Белоруссида хүдөөгэй 664 клуб баригдажа байна. Жэлэй һүүл хүрэтэр колхоз бүхэн өөрын клубтай болохо.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Стахановска коллектив болохын түлөө коммунистнуудай тэмсэл

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой Теплоэлектроцентраль — республикын түрүү предприятинуудай нэгэниинь юм. Тэрэ коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ дайнай хойто тээхи табан жэлэй түрүүшүүлэй республиканска доскада хододоо бэшэгдэдэг байна.

Тус коллектив мүнөө жэлдэ эрхим һайнаар ажаллажа, 8 һарынгаа түсэбые 108 процент дүүргээ. Үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлһэнэй ба алмалта хэхын түлөө тэмсэһэнэйнгээ ашаар ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд 8 һарын турша соо 1800 тонно түлишэ, 122 мянган киловатт-час электроэнерги алмаба. Электроэнергиин өөрынь үнэ 6 процентһээ үлүүгээр химдаруулагдажа, 850 мянган түхэригэй алмалта хэгдэбэ. Энэ коллектив станцияа стахановска предприяти болгохын түлөө тэмсэжэ байна.

Гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы коллективэй тэмсэлые партийна эхин организаци толгойлжо ябана. Партийна организаци хадаа ажалай шиидхэхы участогууд дээрэ коммунистнуудаа зүбөөр хубаарилан табиһан байна. Мүн үйлэдбэри дээрэ коммунист бүхэнэй түрүү үүргэ дүүргэхэ ябадалда шухала анхарал хандуулагдана. Партийна организаци болбол станциин бүхы хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэдэг, ажалай түрүү арга методуудые тэдэнэрэй дунда дэлгэрүүлдэг юм.

Предприяти дээрэ байгаа бүхы доторой резервнүүдые дүүрэнээр хэрэглэхэ гэһэн харюусалгатай зорилго коллективэй үмэнэ табигдаа һэн. Тиихэдэнь партийна организаци хадаа энээн тушаа ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн ба үйлэдбэриие уралан нарижуулха ябадалда хүнүүдэй анхаралые элсүүлһэн байна. Тиихэтэй хамта, энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхэ жэшээе коммунистнууд өөһэдөө харуулнад.

Электроэнерги гаргаха даалгабаринуудай ургахатай дашарамдуулан, нэмэлтэ түхеэрэлгэнүүдые табингүйгөөр котелнуудай ууралай хүсые ехээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй болоһон байгаа. Энээниие туйлахын тулада коммунистнууд Бутин, Поленов, Стругацкий гэгшэд бүхы оролдолгоёо гаргажа, уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулба. Тэрэнэй ашаар котелой шухала детальнуудай нэгэниинь хубилгагдаад, жэл соо 120 мянган түхэригэй экономическа ашаг үгэхэ болоо.

Үйлэдбэриие нарижуулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бүхы коллектив хабаадалсана. Бүхы хүдэлмэришэдэй оролдолго хадаа уралан нарижуулгын творческо амжалтануудые хангана. Нёдондо жэлдэ уралан нарижуулга ба ухаалан зохёолго хэһэнэй ашаар 327 мянган түхэригэй, мүнөө жэлэй 8 һара соо 220 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ.

Уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын үргэнөөр хүгжэһэн ябадал хадаа хүдэлмэришэдэй ниитэ ба техническэ культурые дээшэлүүлхэ талаар партийна организациин үүсхэһэн хүдэлмэриин аша үрэ мүн. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые ба эрдэм һургуулиие дээшэлүүлхэ зорилгоор үйлэдбэриин һуралсал эмхидхэхэ тухай химическэ цехын коллективэй үүсхэлые коммунистнууд дары дэмжээ һэн.

Химическэ цех станциин эгээ түбэгтэй цехүүдэй нэгэниинь болоно. Нэгэ үедэ үйлэдбэриин мэргэжэл ба эрдэм һургуули багатай хүнүүд тэндэ хүдэлмэрилдэг байгаа. Энэнь олон тоото гэмтэл, эбдэрэлгэнүүдтэ, түсэб таһалдуулгада хүргэдэг һэн. Коммунист Дрокиной үүсхэлээр бүхы хүдэлмэришэдэй һуралсаха техническэ минимумэй курсанууд бии болгогдоһон байна.

Үйлэдбэриин һуралсал һайн дүнгүүдые харуулба. Хүдэлмэришэд техническэ процессын бүхы заабаринуудаар хүдэлмэреэ хэдэг болобо. Тиимэһээ гэмтэл, эбдэрэлгэнүүд хэгдэхэеэ болижо, уралан нарижуулгын дурадхалнууд олоор ородог болонхой.

Партийна организаци энэ һайн эхилэлгые ТЭЦ-эй бүхы коллективэй дунда нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдобо. Партийна организациин дурадхалые коллектив халуунаар дэмжээ. Техминимумэй курсануудта бүхы хүдэлмэришэд һуралсажа эхилээ һэн.

Үйлэдбэриин һуралсал эхилһээр гурбан жэлһээ дээшэ болоо. Тэрэ хадаа коллективтэ энэ үе соо туйлай ехэ туһа хүргэһэн байха юм. Нэн түрүүндэ, хүнүүдэй эрдэм һургуулинь ба үйлэдбэриинь мэргэжэл ехээр ургаа. Үйлэдбэриин темпын ургалта ба техническэ процесс хазагайруулгада (эсэс табилга хадаа энээниие эли тодоор гэршэлнэ.

Хоёрдохёор, стахановецуудай тоонь эрид олошороо. Хэрбээ гурбан жэлэй урда тээ стахановецуудай тоо коллективэйнгээ хахадһаа ехэнь болодоггүй байгаа һаа, мүнөө бүхы хүдэлмэришэдэй 85 процентнь стахановецууд болонхой.

Коммунистнууд мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, эрдэм шудалха хэрэгтэ өөһэдөө жэшээ харуулна. Тэдэнэрэй олонхинь юрын хүдэлмэришэд байһан аад, һайнаар һуралсаһанайнгаа ашаар үйлэдбэриин командирнууд болонхой. Жэшээнь, коммунист Яруничев үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаад, түмэр замай техникум дүүргэжэ, мүнөө дежурна инженерээр ажаллана. Халаа хүтэлбэрилдэг коммунист Демин мүн лэ тиимэ зам гараа. Урдын хүдэлмэришэн Лаврик инженерэй нэрээр гэдэ хүртэбэ.

Коммунистнууд предприяти дээрэ социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэ. Тэдэнэр продукциин эрхим шанарай түлөө, үйлэдбэриин үндэр культурын түлөө, комплексно алмалтын түлөө, станцияа стахановска предприяти болгохын түлөө шэн зоригто ажалда хүдэлмэришэдөө элсүүлнэ.

Ажалай Улаан тугай орденто Полтавска паровозо-вагонно заводой электростанцитай мүрысэһэн ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Коммунистнууд түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүхы хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрүүлхэ, ажал хүдэлмэриин дутагдалнуудые усадхаха талаар ехэхэн оролдолго гарган, коллективтээ ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Цехүүдтэ показателиин доска табигдаа, фотоплакадууд, ханын газетэнүүд, «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдана.

Партийна организаци болбол предприятиингаа ажал-ябуулгын бүхы асуудалнуудые һонирходог байна. Шухала асуудалнууд партийна бюрогой заседанинууд, цехын партийна организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амаржа болохогүй, саг үргэлжэ урагшаа дабшаха хэрэгтэй гэһэн нүхэр Сталинай заабариие хододоо һанан, партийна организаци болбол дутагдалнуудтай эбсэхэгүй гэһэн хараа бодолоор коллективээ хүмүүжүүлдэг юм.

Коммунистнууд хадаа станцияа стахановска предприяти болгохо зорилго урдаа табинхай. Энэ зорилгые дүүргэлгэдэ тэдэнэр бүхы хүсөө табижа байна. Түрүү дүй дүршэл шудалха ба тарааха талаар инженер Ковалевой методые үргэнөөр хэрэглэхэ зорилгые коммунистнууд урдаа табяад байна. Иигэжэ үйлэдбэриин саашанхи прогресс ба үндэр культура туйлагдаха байна

Е. Митахинов.

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томоһхогдоһон колхозой дэргэдэхи тоһоной заводой коллектив өб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, сүүдхэ соо 300 килограмм тоһо болбосоруулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой мастер нүхэр Скипа бэлэгдэһэн тоһоной шанарые шалгажа байна.

Ф. Моренецэй фото.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Закаменай аймагай Утаата-Далахайн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз малажалые хүгжөөхэ жэлэйнгээ түсэбые августын 30-да адуу морёор — 103 процент, эбэртэ бодо малаар 101 процент дүүргэбэ.

Колхозой ахалагша һаалишад Цыденжапова ба С. Дылыкова гэгшэд 14—14 үнеэдһээ 14—14 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжээгээ. Мүн адуушан Б. Цыденов 40 гүүдһээ 38 унагадые абаһан байна. Колхозой малшад жэлэй дүүрэтэр гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэхэ уялга абанхай.

Б. Шоёнов.

Типовой конюшниин барилга

Иволгын аймагай «Первое мая» колхоздо моридой типовой конюшни түргэнөөр баригдажа байна. Сухарев бригадиртай барилгашад энэ хүдэлмэриие малай үбэлжэлгэдэ орохоһоо урид дүүргэхэ хүсэлэнтэйгээр ажаллана. Шэнэ конюшнида 64 толгой морид үбэлжэхэ юм.

А. Бондаренко.

Шэнэ тиражаар шүүбэринүүдые түлэлгэ

Улан-Удын № 301 Центральна нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй гурбадахи урьһаламжын һаяхан гараһан ээлжээтэ тиражаар шүүбэринүүдые түлэжэ эхилбэ. Тус касса тиражын гаража эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо хамта дээрээ урьһаламжа баригшадай облигацинуудта тудаһан 256.352 түхэригэй шүүбэри түлэбэ. Тэрэнэй тоодо 50000 түхэригэй нэгэ шүүбэри бии.

Тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө түргэнөөр дүүргэхэ

Нэгэшье га сабшалан хагдаруулхагүй

Хэжэнгын аймагай колхозуудта үбһэ сабшаха ба үбһэнэй валова суглуулгын түсэбүүдые дүүргэхэ бүхы услови бии байгаа. Тус аймагта ногооной ургаса һайн.

Гэхэ зуура, аймагай олон колхозууд үбһэ бэлэдхэхэ хүдэлмэриие ехэ һулаар ябуулжа, ниитынгээ адуу малые ерэхэ үбэл үбһэ тэжээлээр дутааха аюулда хүргэжэ байха юм.

Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Хэжэнгын сомоной «1 Мая» колхоз һүүлэй мэдээгээр сабшалангайнгаа 62,8 процентые сабшаһан ба хуряаһан үбһэнэйнгөө 83 процентые һүрилһэн байна. Гадна силос дараха түсэбөө миил 41 процент, набшата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 31 процент дүүргээ. Мүн Дээдэ-Худанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз сабшалгын түсэб 63.3 процент дүүргээд, 153 га сабшалангай үбһэ һүрилөөдүй һууна. Набшата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө зүбхэн 0,8 процент дүүргэ[...]хэй. Иимэ баримтанууд аймагай бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ.

Үбһэ хуряалгада ябаха хүн [...]тана гэжэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд шалтаад, бэлэдхэл[...] гээгдэлые усадхаха хэмжээ аб[...]нагүй. Теэд ажалаа зүбөөр [...]хидхээд байбал үбһэ хуряалга[...] табиха хүнүүдые оложо боло[...] байгаа.

Нэгэшье га сабшалан хуря[...]даагүй хагдарха ёһогүй. Сабшалангай һайн ургасые ашагла[...] адуу малаа үбһэ тэжээлээр [...]гээр хангаха гээшэ колхозуу[...] шухалын шухала зорилго боло[...]

Тиимэһээ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ба аймагай хүдөө ажахын органууд хадаа үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй гүйсэд дүү[...]гэгдэтэр энэ хүдэлмэриие эршэтэйгээр үргэлжэлүүлхэ шухала хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

М. Богданов.

Соломо, михиинэнь гутана

Заиграйн аймагай Курбын МТС-эй харьяата колхозуудта комбайнаар хадаһан тарянай соломо, михиинэ поли ба ток дээгүүр гутажа хэбтэдэг байна. Соломоёо һүрилхэ, тарянай михиинэ ба бусад үлэгдэлнүүдые гутахагүй газарта хадагалха хэмжээнүүд абтанагүй.

Асагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 50 га ороохото тарян комбайнаар хадагдаһан юм. Теэд соломынгоо шиигтэй байһан дээрэһээ гутажа байхадань колхозой хүтэлбэрилэгшэд тэрэниие хатааха ба һүрилхэ хэмжээ абанагүй. «1 Мая» колхоздо баһал иимэрхүү. Үнгэрхэдөө соломо ба михиинынь зарим хуби тракторaар намарай пар хахалхада шоройдо дарагдашаһан ба бүтэн үлэһэн бухалнуудынь хахалаатай полиин ду[...] хэбтэжэ байдаг.

Мүн Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо 300 га ороохото тарян комбайнаар хадагдаһан аа[...] нэгэшье гектарайнь соломо һүр[...]лэгдөөгүй хэбгэнэ. Теэд энэ колхоз адуу малдаа хэрэгтэй бүдүү[...] тэжээлые 50-һаа дээшэ бэшэ про[...]цент бэлэдхэһэн байха ю[...] Колхозой правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Мурзин соломо ба михиинынгээ гутажа байхые хараж[...] байһан мүртөө ямаршье хэмжээ абанагүй. Иимэ байдал XVI[...] партсъездын нэрэмжэтэ ба бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ.

Эдэ баримтанууд хадаа Заиграйн аймагта малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ анхаралаа багаар т[...]бигдадагыень гэршэлнэ.

Б. Намжилов.

Силос дараха түсэбөө үлүүлэн дүүргэ[...]

Яруунын мяханай совхозой коллектив таряа хуряалга үнгэргэхэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые амжалтатайгаар бэелүүлэн адуу малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые эршэмтэйгээр ябуулна. Тус совхозой коллектив 13,7 мянган центнер силос дара[...] түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Таряа хуряалгын хүдэлмэри[...] хурдан түргэнөөр ябуулжа бай[...] зуураа, түсэбһөө гадуур сило[...] дараха ба бүдүүн тэжээл бэлэ[...]хэхэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүл[...] байна.

Ж. Бадмаев.

Үндэр һаһатанай ажал

Ниитын ашаг шэмэтэ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ зорилготойгоор Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үбгэд хүгшэд эршэмтэйгээр ажаллана. Энэ колхозой үбгэд Д. Дугаров, Р. Данзанов, хүгшэн Д. Жамсаранова ба бусад гар хажуураар үдэртөө 0,80—0,90 ге[...]тар сабшажа, үдэрэй нормые хо[...] үлүүлэн дүүргэнэд. Эдэнэр ту[...] бүриин 70—140 центнер эрхи[...] шанартай үбһэ сабшажа бухал[...]лаад, колхоздоо тушааба.

Ц. Буянтуев.

АЖАЛГҮЙ АГИТБРИГАДА

Закаменай аймагай культурын байшангай дэргэдэхи уранһайханай-агитационно бригада энэ жэлэй түрүүшын һарануудта нилээд һайнаар хүдэлмэрилдэг байһан юм. Теэд мүнөө таряа хуряалгын үедэ ажалаа ехээр һуладхажархиһан байна. Колхозуудта гаранагүй.

Энэ дутагдалаа нүхэр П. Цыренов (бригадые хүтэлбэрилэгшэ) хаяар усадхажа, хүдэлмэреэ дахин һэргээн һайжаруулха уялгатай.

А. Карликов.

ЭКОНОМИЧЕСКА ТЕМЭДЭ

Манай дүй дүршэл*)

☆

Инженер Ф. КОВАЛЕВ

☆ ☆

Дайнай хойтохи сталинска табанжэлэй үе соо Советскэ Союзай промышленностиин һалбари бүхэндэ, предприяти бүхэндэ олон тоото новаторнууд, социалистическэ ажалай мастернууд ургаһан байна.

Манай предприятинуудай олон миллион түрүү хүнүүд стахановска ажалай тон ехэ дүй дүршэлтэй болоо, энэнь социалистическэ ажахын алтан фонд мүн. Энэ дүй дүршэлые шэнжэлхэ, согсолхо, тиигээд бүхы ажалшадай дунда нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ гээшэ манай промышленностиин саашанхи хүгжэлтын хэрэгтэ дууһашагүй ехэ резерв элсүүлжэ үгэхэ удхатай.

Манай «Пролетарская победа» гэжэ нарин сэмбын фабрикын инженернүүд ба стахановецууд хүнгэн промышленностиин предприятинууд дээрэ хэрэглэгдэһэн стахановска хүдэлмэриин дүй дүршэлнүүдые партийна организациин хүтэлбэрээр, шэнжэлэн шудалха ба үргэнөөр нэбтэрүүлхэ метод зохёогоо, тэрэмнай тон һайн үрэнүүдые үгөө.

Шэнэ методэй гол удха иимэ байна гэбэл:

Фабрикын тус тусгаар новаторнуудай хүдэлмэриие шудалан, шэнжэлжэ үзөөд байхадаа, бидэнэр ямаршье профессиин стахановецууд элдэб янзын арга дүрые элдэб янзаар дүүргэһэнэй ашаар амжалтануудаа туйлаһан байна гэһэн тобшолол гаргаһан байнабди. Нэгэ стахановец нэгэ дүрые үлэмжэ һайнаар хэрэглэдэг, тиигээд тэрээндээ үлэмжэ бага саг гаргашалдаг байхадань, нүгөөдэ нэгэниинь, тиимэ ондоо дүрые буруугаар хэрэглэжэ, ехэ саг гаргашалдаг байба. Тиигэбэшье энэ стахановец хүдэлмэриин ондоо дүрэдэ үлэмжэ һайнаар мэргэжэһэн тула, ажаллахадаа саг алмажа, ондоо операцинуудта гээһэн сагаа харюулдаг байба.

Тон шангаар хүдэлдэг ба бүтээхэ нормоёо ехэхэнээр үлүүлэн дүүргэдэг хүнүүдэй, фабрикын гурбан эрхим бүднэхэгшэдэй — П. С. Козловагай, К. Ф. Анисимовагай ба Н. К. Чекинагэй хүдэлмэринүүдые сасуулан, шэнжэлжэ үзэһэн байгаабди.

Сасуулхын тула хоёр гол операцинууд: гол утаһа үлхэн залгалга ба челногые һэлгэлгэ абтаһан байна. Ямар баримтанууд элирүүлэгдээб? Челногые һэлгэлгэдэ бүтээсын нормын ёһоор 4,8 секунда гаргашалагдаха ёһотой байгаа. Стахановканууд — нүхэр Козлова энэ операциие 2,5 секунда соо, нүхэр Анисимова —3,2 секунда соо, харин нүхэр Чекина —4 секунда соо дүүргэдэг. Тайлбарилан хэлэбэл, нүхэр Козлова энэ операциие нормоор хараалагдаһанһаа түргэнөөр дүүргэдэг, харин нүхэд Анисимова ба Чекина нормоһоо халидаг байба.

Таһарһан гол утаһые нормын ёһоор 16,5 секунда соо залгаха ёһотой юм, бодото дээрэ энээндэ нүхэр Козлова 25 секунда, нүхэр Анисимова —14 секунда, харин нүхэр Чекина—30 секунда гаргадаг байгаа.

Тиимэ болохолоороо, энэ гурбан стахановканууд нэгэл операциие элдэб аргаар дүүргэдэг, тиихэдээ челнок һэлгэлгые нүхэр Козлованъ үлэмжэ түргэнөөр хэдэг (тус операцида 2,8 секундын орондо 2,5 секунда гаргадаг), харин стахановка нүхэр Анисимова таһарһан утаһа хамагһаа түрүүн үлхэжэ, операци бүхэндөө 2,5 секунда арьбалдаг гэжэ тодорхойлһон байнабди. Эдэ операцинуудые дүүргэлгэдэ нүхэр Чекинагай хэрэглэдэг дүрэнүүдые рациональна гэжэ тоолохын аргагүй, яахадааб гэхэдэ тэрэ хадаа нормоор хараалагдаһанһаа ехэ саг гаргадаг байба. Теэд, нүхэр Чекина яагаад ходо түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг стахановка ябанаб?

Нүхэр Чекина өөрынгөө хүдэлмэриин сагые һайнаар түсэблэдэг, тодорхойлон хэлэхэдэ, станогүүдаа тон бага саг соо миин байлгадагаараа бусадһаа үлүү байна. Энэнь дурсагдаһан хоёр операци дүүргэлгэдэ гээһэн сагаа үлүүлэн хүсэлдүүлхэ арга олгоно. Тиимэһээ, хүдэлмэриингөө сагые түсэблэхэ ба хүдэлмэрилдэг газараа эмхидхэхэ стахановска методууд хадаа стахановецуудай хүдэлмэриин дүрэнүүд шэнги, баһал тиимэ шухала удхашанартай болоно.

Хэрбээ нэгэ үйлэдбэри доторхи нэгэл профессиин бүхы стахановецуудай хүдэлмэринүүдые жэшэн хараад үзэбэл, ганцахан операциие дүүргэлгээр бүри элдэб янзын үзэгдэл хараха байнабди. **Тиимэһээ, новаторнуудай дүй дүршэлые операци операцяарнь шудалан шэнжэлхэ ба согсолхо, удаалуулан тэрээниие ниитэ дээрэнь дэлгэрүүлхэ ябадал эмхидхэхэ хэрэгтэй гэһэн тобшолол хээбди.**

Ямаршье үйлэдбэриин процесс хадаа хүдэлмэриин тус тус операцинуудһаа гү, али арга дүрэнүүдһээ бүридэнхэй байдаг. Жэшээнь, бүд нэхэгшэ хадаа хүдэлмэриин гол табан дүрэнүүдые, утаһа ээрэгшэ хадаа — дүрбэн дүрэнүүдые хэрэглэдэг байна. Профессиеэ эрхим һайнаар шудалхын тула, эдэ дүрэнүүдые эрхим һайнаар шудалха хэрэгтэй. Мүн өөрынгөө хүдэлмэридэ үлэмжэ һайн үрэнүүдые туйлахын тула нэгэ гү, али олон станок дээрэ ажаллажа байха үедөө, тэдэ операцинуудаа зүбөөр таарал-дуулан ээлжэлүүлжэ шадаха, тодорхойлбол, өөрынгөө хүдэлмэриин сагые зүбөөр түсэблэжэ шадаха, мүн ажаллдаг газараа тон һайнаар эмхидхэхэ шухала.

Тиин, стахановска дүй дүршэлые тус тус операцинуудаарнь, мүн хүдэлмэриин сагые түсэблэлгэ ба хүдэлмэрилдэг газараа эмхидхэлгэтэйнь хамта, шэнжэн шудалдаг ба нэбтэрүүлдэг байнабди.

Стахановска дүй дүршэлые шэнжэлэн шудалалга ба ниитэдэ дэлгэрүүлхэ ябадалаа олон хүдэлмэрилэгшэдэй буруугаар дүүргэдэг тиимэ операцинуудһаа эхилнэбди. Хэрбээ хүдэлмэришэд нэгэ хэдэн операцинуудые мууса дүүргэдэг байгаа һаань, бүтээсын нормо соо ехэ һуури эзэлдэг гү, али бүтээн гаргажа байгаа продукциин шанарта үлэмжэ ехэ нүлөө үзүүлдэг операциһаань эхилдэг байнабди.

Хронометражна баримтануудай үндэһөөр, цехын нормировщик хадаа шэнжэлэгдэжэ байгаа операциин стахановска арга дүрые тайлбарилан бэшэдэг байна. **Цехын начальнигай, мастернуудай, мастернуудай туһалагшадай, инструкторнууд ба стахановецуудай хабаадалгатай цехын техническэ зүблөөн дээрэ тус операци дүүргэлгын эрхим арга дүрэнүүд шэлэгдэн абтана.**

Утаһа ээрэлгэдэ бобиные һэлгэхэ дүрэнүүдые шэнжэлжэ байха үедэ, утаһа ээрэгшэдэй нэгэниинь үрөөһэн гартаа байһан ровницын утаһануудые илган хубаажа байнгүй харин, нэгэн доро эмирдэг байһанайнгаа ашаар энэ операциие тон түргэнөөр дүүргэхэ гэжэ тодорхойлогдоо. Энэнь тус процессые хурдадхадаг байбашье, олон ушарта утаһануудынь алдууран бусайдажа, операцияа дахин хэхэ хэрэгтэй бололог ба алмаһан бүхы сагынь миин һаладаг байба. Тус операци дүүргэлгын иимэ арга техническэ зүблөөгөөр буруушаагдаһан байна.

Бүд нэхэгшэдэй нэгэниинь өөрынгөө аргые ганса гарайраа түргэн дүүргэдэг байбашье, энээн дээрэһээ мэгдэдэг, үлүү ехээр бэеэ шангаадаг байба. Иимэ метод баһа абтаагүй. Техническэ зүблөөн хадаа имагта түргэнөөр дүүргэгдэдэг, тиихэдээ үлүү мэ[...] дэлгэгүй, оншотой зохидоор дүү[...]гэгдэдэг лэ стахановска арга д[...]рэнүүдые һайшаадаг ба олон[...] дэлгэрүүлхээр баталдаг байна.

Цехын техническэ зүблөөнэй зорилго юуб гэхэдэ, хүдэлмэриин эрхим арга дүрые лэ шэлэжэ абахаһаа гадна, мүн тус зүблөөн болбол тиимэ дүрые бүхы хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалха ёһотой. Тиимэһээ, зэб[...]сэг түхеэрэлгэнүүдэй ямар байһан тушаа онсо анхарал хандуулһан байнабди. Жэшээнь, челнок һэлгэлгын стахановска дүрэнүүдые нэбтэрүүлхэ үедөө түрүүшээр бүхы челночно коробконуудаа засабарилха хэрэгтэй болоо һэн. Зэбсэг түхеэрэлгэнүүдээ бэлэдхэгүйгөөр ямар-нэгэн стахановска арга дүрые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ захалхын аргагүй гэжэ мэдээбди.

Хэрбээ машина гү, али станогой бэлэдхэгдээгүй байгаа һаань, хүдэлмэришэд хэды оролдобошье, тэрэ арга дүрэ шудалжа шадахагүй, харин стахановска дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхын орондо, хооһон таларуу сагаа гээлгэн болохо байна. Тиимэһээ, шэнжэлэгдэжэ байгаа энэ дүрэ хадаа машина зэбсэг тушаа ямар эрилтэ табинаб, энээниие үргэнөөр нэбтэрүүлхын урда тээ ямар хэмжээ-ябуулганууды хэхэ шухалаб гэжэ техническэ зүблөөн дээрээ мастернууд, мастернуудай туһалагшад ба стахановецууд тодорхойлдог, хараалагдаһан хэмжээ-ябуулганууды дүүргэхэ болзорнуудаа тэрэ дары тогтоодог байна.

Хүдэлмэрилдэг газараа эмхидхэлгэ хадаа баһал бага бэшэ шухала удхашанартай юм. Жэшээнь, челнок һэлгэхэ стахановска арга[...]

*) («Правда» газетэһээ абтаба).

КОМБАЙНУУДЫЕ ЗҮБӨӨР БА БҮХЫ ХҮСӨӨРНЬ АШАГЛАХА

*

Эрхим комбайнернууд

...ытын МТС-эй «Коммунар» ...ии хоёр комбайнууд Яруунын ...агай «Улаан-Туяа» колхозой ...и полинууд дээрэ хүдэлмэрил-... байна.

...мбайнернууд нүхэд Э. Дор-... ба И. Жамсуев гэгшэд таряа ...лгын түрүүшын үдэрнүүдһээ ...н ажалай үндэр бүтээсэ ...йна. Таряа хуряалгын нормые ...р үдэр бүхэндэ үлүүлэн дүүр-... Сентябриин табан хоногой ...уада тэдэнэр 150 гектар та-... хуряаба.

...хническэ харууһа нарин һай-... хэдэг дээрэһээнь комбайнуу-...ь эбдэрдэггүй, эрхим шанар-...аар хададаг ба сэбэрээр илга-... юм.

Т. Шойдоков.

Уялгаяа дүүргэнэ

Түнхэнэй аймагай Кыренэй МТС-эй комбайнер нүхэр Д. Ир-...неев таряа хуряалгые эрхимээр ...гэхын түлөө социалистичес-...э мүрысөөндэ оролсоходоо 25 ...лмэриин үдэр соо «Комму-...» комбайнаар 300 гектар та-... эрхим шанартайгаар хадаха, ... килограмм горючи алмаха, ...ряалгые дүүргэһэнэй һүүлээр ...байнаа бүрин бүтэнөөр МТС-...ээ хашаада оруулха уялга ...һан байгаа.

Нүхэр Ирдынеев өөрынгөө үгэ-... хүрэжэ, таряа хуряалгын ...лэнһээ хойшо 10 үдэрэй ...ша соо 136 гектар таряа ха-... Тэрэ хадаа ажалай бүтээсые ...р ерэхэ бүри дээшэлүүлнэ, ав-...тын 30-най үдэр 24 га таряа ...ажа, үдэрэйнгөө даалгабарие ...0 процент дүүргээ.

Мүн комбайнернууд Д. Гаха-..., С. Батаров гэгшэд самоход-... ба «Сталинец—6» комбай-...даар үдэр бүри 18—20 гек-...р таряа эрхим шанартайгаар ...ана.

С. Садыева.

Огороднигуудай амжалта

Мукаршэбэрэй аймагай «Гигант» ...хозой огородно бригада энэ ...н овощиин үндэр ургаса түйла-... 1,5 гектар талмай дээрэһээ тү-...эй ёһоор 120 центнер үгэрсэ ху-...хын орондо 270 центнер хуряа-...

Огородник Николай Ван энэ ...ндэ үгэрсын туршалгын эшэ ур-...лһан юм. Тиигэжэ 1 эшэһээ 8 ...лограмм үгэрсэ суглуулаа. Шэг-...эдэ 1 үгэрсэнь нэгэ килограмм ...таба.

П. Демин.

* * *

Түнхэнэй МТС-эй түрүү комбайнер Семен Подгорный гэгшэ «Красный пахарь» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа самоходно комбайнаар сезон соо 180 га таряа хадаха түсэбтэй байһан аад, 300 га хадаха уялга абаһан юм. Мүнөө Семен Подгорный болбол үдэрэй 1,5 нормо дүүргэжэ, уялгаяа хүндэтэйгөөр бэелүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Семен Подгорный комбайнаа жолоодон ябана.

О. Зенкиин фото.

ЭНЭЭНИИЕ СААШАДАА ТЭСЭХЫН АРГАГҮЙ

Иволгын аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой правлени хадаа таряа хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлгые эрхимээр үнгэргэхэ тон харюусалгатай хүдэлмэридэ һулаар бэлэдхэһэн байгаа. Тэрэнэй эсэстэ тус артель таряа хуряалга ба тушаалгын кампаниие таһалдуулжа байна.

Таряа хуряалгын эхилһээр һара үлүүтэй болобошье, тус колхоз бүхы таряанайнгаа зүбхэн табанай нэгэ хубиие хадаһан ба гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө миил 2,4 процент дүүргэһэн байха юм. Теэд колхозой правлени ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Краснояров таряа хуряалга ба тушаалгые эрид шууд шангадхахын орондо, харин энэниие болошогүйгөөр унжагайруулжа байна.

Нүхэр Краснояровай заабаряар комбайнуудынь эгээ богонёор ургаһан ба үбһэ үрмэдһэтэй участогуудыень хадажа байна. Тиихэдэ эгээ һайнаар ургаһан тарянииинь айража байна. Үрмэдэһэтэй участогуудайнь таряанһаа гараһан орооһон һайнаар сэбэрлэгдэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, Красноя-ров тэрэниие сэбэрлэхэ гэжэ оролдоогүй, харин гүрэндэ таряа тушаажа байһан хэбэртэй болохын тулада үрмэдэһэнэй үнэртэй орооһоёо элеватсрта абаашаад лэ, һөөргэнь асаржа байдаг зантай.

Энэ колхоздо таряа хуряалгын простой машинануудые гаргахын тулада аймагай центрһээ түлөөлэгшэд гараха баатай болоһон байгаа. Теэд бригадирнууд нүхэд Сергеев ба Медведев гэгшэдэй жаткануудаа таряа хуряалгада муугаар бэлэдхэһэнииинь түрүүшын үдэрһөө элирбэ. Сергеевэй 3 жаткын 2-нь, Медведевэй бригадын 1 жатка оройдоошье заһагдаагүй байшоо.

Колхозой правлениин ниитынгээ зөөридэ хайша хэрэгээр хандадаг ба колхозойнгоо гэшүүдтэ зохихо эрилтэ хэдэггүй дээрэһээ, зарим колхозникуудынь өөһэдынгөө хубиин ажал хэжэ байдаг ушар үзэгдэнэ. Жэшээнь, таряанажалай 2-дохи бригадын бригадир Н. Медведев хүдэлмэриин үдэрэй түлэг дунда бригадаяа орхижорхёод, бууса шадарайнгаа газарые сабшахаа ябашаһан ушар байгаа. Тиихэдэнь тэрэ бригадын гэшүүд Орлов ба Трифонов гэгшэд өөһэдынгөө дураар һамар түүхэеэ ойдо гараһан байха юм. Мүн колхозницанууд М. Головина, А. Музыкова гэгшэд долоон хоног соо хүдэлмэридөө гараагүй. Теэд энээн тушаа хэншье хэмжээ абанагүй.

Колхозой правлени хадаа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ орооһо таряа гээлтэдэ оруулагшадта нюур сахин хандадаг байгаа. Хуряалгын эхинэй үеэр муу хадагаламжада байһан дээрэһээ 18 центнер тарян халажа ургаһан ба тиигээд пронско сушилка соо хуурагдаһан байха юм. Мүнөө нэгэдэхи бригадада таряа һүрилхэдөө тэргэ дээрээ юумэ дэбдидэггүй дээрэһээнь орооһо тарян ехээр гээгдэнэ. Тус бригадада үрһэнэй тарян комбайнай бункер соо һүниин сагта харуулгүйгөөр орхигдоно. Колхозой правлени ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Красноярoв эдэ бүгэдые мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Колхозой партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Гаськов) правлениин ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Краснояровай ажал-ябуулгада партийна хиналта хэхэ эрхээ бэелүүлнэгүй.

Эдэ бүгэдэ гүрэндэ харша ябуулгануудые дары зайлуулха хэмжээ аймагай организацинуудай зүгһөө абтаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Б. Гармаев.

...үрэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэһээ ...д, бүхы бүд нэхэгшэдые за-...ной челногуудаар хангаха хэ-...тэй болоо, ушарынь, стаха-...вска метод энээниие зайлаша-...й болгоһон байгаа. Стахано-...цуудай дүй дүршэлые шэнжэ-...н шудалха ба дэлгэрүүлхэтэй ...та зэбсэг түхеэрэлгэнүүдэй ...йдал, мүн предприятиин бүхы ...хидхэлэй ба ажахын хүдэлмэ-...нь ниитэ дээрээ һайжарха ёһо-... Ямар-нэгэн хүдэлмэриин арга ...рэ баталха үедөө, түүхэй эдые ...хим һайнаар, арбинаар гарга-...лан ашаглаха ба үндэр шанар-...й продукци бүтээн гаргалгада ...рюулагдаһан зүйлнүүд тэрээндэ ...олсохо ёһотойе анхаралдаа аба-... шухала.

...Техническэ зүблөөн дээрэ аб-...ай стахановска арга дүрэ-...үдые техническэ пропаганда эр-...хэ методическа бюро шиидхэн ...талдаг, энээндэнь фабрикын ...вна инженер заабол байлсаха ...отой. Һүүлээрнь тус арга дүрэ-...үдэй бэшэлгэ олодхогдоод, бү-...н хүдэлмэришэдтэ хубаагдана. ...э хадаа хуряангыгаар, техни-...ческэ ёһо гуримтайгаар, хүдэл-...ришэдтэ ойлгогдохоор бэшэгдэ-...н байха ёһотой. Хүдэлмэриин ...рим операцинуудые хайшан гэ-...э дүүргэхэ ёһотойб гэһэн үнгын ...лакадууд манай цехүүд соогуур ...лгээтэй байдаг.

...Цех соо бэлэн болгогдоод бай-...һань, нэгэ профессиин хүдэлмэ-...шэдые ехэбэшэ бүлэг бүлэгөөр, ...төлэб комплектнүүдээрнь суг-...лүүлжа, стахановска арга дүрэ-...үдые шудалха түрүүшын заня-...нуудые хэдэгбди. Тиимэ заняти ...нь һайн бэлэдхэлтэй хүдэл-...рилэгшэдтэ даалгагдадаг. Һүү-...рнь, бүхы хүдэлмэришэдтэ **заабари үгтэжэ** эхилдэг. Инструктор гү, али стахановец хадаа хүдэлмэриин үедэ хүдэлмэришэдэй дүрэеэ хэр зүбөөр хэрэглэхыень адаглан харадаг ба дутуу дундыень заһалсадаг юм.

Хэрбээ тэрэ арга дүрые шудалаагүй һаань, тэрээндэ дахин заабари үгэдэг байна. Үдэр үнгэрөөд байхада, инструктор болбол хүдэлмэрииень дахин шалгажа, журнал дотор тусхайта тэмдэглэл хэдэг юм.

Жэшээнь, стахановка нүхэр Макарова челнок һэлгэхэ шэнэ метод шудалалгынгаа түрүүшын үдэр тус операциие гурбан секунда соо, нормоһоо 0,2 секунда удаанаар дүүргэдэг байба. Тэрэ үдэр нүхэр Макарова тус операциие буруугаар, нүгөө гараараа хэдэг байгаа. Үдэр үнгэрһэн хойно, хоёрдохи заняти дээрэ операцияа зүбөөр дүүргэдэг болоод байбашье, баһал 0,2 секунда удаанаар хэдэг байба. Үшөө үдэр үнгэрөөд, гурбадахи занятиингаа һүүлдэ, нүхэр Макарова шэнэ арга дүрэ гүйсэд шудалжа, тэрээнээ 2,8 секунда соо дүүргэдэг болоо һэн.

Стахановска арга дүрэнүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлхэдээ, бага стажтай хүдэлмэришэдтэ, мүн ехэшье стажтай һаа хүдэлмэриин зарим арга дүрэнүүдые буруугаар, үлүү ехэ саг гарган дүүргэдэг хүдэлмэришэдтэ ехэ анхарал хандуулха шухала.

Хэдэн үдэрэй турша дотор цехын хүдэлмэришэдэй бүгэдөөрөө шахуу шэнэ стахановска методые шудалха ябадал түйлажа шададагбди. Шэнэ метод шудалаагүй хүдэлмэришэдые, саашадаа һуралсахынь тула, ондоо группада илган оруулдаг байнабди.

Хүдэлмэриин шэнэ арга дүрэнүүдые мүн мастернууд ба мастернуудай туһалагшад шудаланхай байха ёһотой. Хэрбээ хүдэлмэришэн тэрэ арга дүрые зүбөөр ба түргэнөөр дүүргэхэ ёһотой байгаа һаань, харин мастерай туһалагша хадаа тэрэниие имагтал зүбөөр дүүргэдэг байха ёһотой. Манай ФЗО һургуулиин һурагшад өөһэдынгөө шэлэһэн профессиие баһал методүүд тухай фабрикын гаргаһан бэшэлгээр шудалдаг байна. Тиимэдэ, шэнэ хүдэлмэришэдые бэлэдхэлгэ хадаа **научна тодорхойлогдоһон ажалай түрүү методүүдые шудалалгын үндэһэн дээрэ бэелүүлэгдэнэ.**

Стахановецууд ба инженернүүдэй эмхитэй, хамтын хүдэлмэри болбол фабрика дээрэ стахановска дүй дүршэл амжалтатайгаар дэлгэрүүлхэ ябадалда ехэ туһа хүргэһэн байна. Нэгэ операциие шэнжэлхэ үедэ, нэгэшье бригадын хүдэлмэреэ сагай нормо соо дүүргэдэггүйнь элирээ һэн. Саг багаар гээжэ, энэ операци дүүргэхэ арга олохыень хэдэн инженернүүд ба стахановецуудта даалгагдаһан байгаа. Энэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэһэн байна. Шэнэ методэй ёһоор, тус операцида гаргагдадаг саг нэгэ хахад — хоёр дахин агшаагдаһан байна. **Стахановска дүй дүршэлые шэнжэлэн шудалха ба ниитэдэ дэлгэрүүлхэ хэрэгые стахановецуудтай хамта главна инженер түрүүтэй бүхы инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эрхилхэ ёһотой** гэжэ дүй дүршэл дээрэһээ харагдаһан байна.

Операци операцинуудаарнь стахановска дүй дүршэлые ниитээрээ шудалһан ябадал манай фабрикада юу үгөөб? Тэрэл зэбсэг түхеэрэлгэ ба тэрэл тоото хүдэлмэришэдтэй байгаад, **ажалаймнай бүтээсэ ехэхэнээр ургаа, утаһа ээрэлгэ — 20 процентээр, бүд нэхэлгэ —5 процентээр дары дээшэлээ.** Бүтөөсынгөө нормо дүүргэдэг хүдэлмэришэдэй тоо утаһа зэрэлгээр — 80 процентһээ 99 процент хүрэтэр, бүд нэхэлгээр —85 процентһээ 96 процент хүрэтэр олошорбо.

Манай фабрикын жэшээгээр хүнгэн промышленностиин олохон предприятинууд стахановска дүй дүршэл дэлгэрүүлгын энэ һайн формые хэрэглэжэ эхилһэн байна. Энэ хадаа хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэдые һургаха арга олгоо. Нэгэдэхи сортын продукци бүтээн гаргалга ехээр дээшэлээ, угар ба үйлэдбэриин хогуудай гаралга хороо, машина зэбсэгүүдэй бүтээсэ дээшэлээ.

Стахановска методүүдые олондо дэлгэрүүлхэ дүй дүршэл хадаа имагтал юрэнхы профессиин хүдэлмэришэдһөө гадна, мүн бусад категориин хүдэлмэришэдтэ, гансахан бүдшэндэ бэшэ, мүн промышленностиин ондоо һалбаринуудай хүдэлмэришэдтэ хэрэглэгдэжэ болохо байна. Социалистическэ Эхэ ороной бүхы ажалшад өөрынгөө шэн габьяата ажалаар социалистическэ байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадажа байна. Зорилго юуб гэхэдэ, стахановецын хэмжээндэ хүрэлгэдэнь бүхы хүдэлмэришэдтэ туһалха, хүдэлмэриин стахановска дүй дүршэлые анхаралтай наринаар шэлэн абаха ба шэнжэлэн шудалха, һүүлээрнь тэрээниие бүхы ажалшадай шадаха хэрэг болгохо шухала.

Московско областиин Мытищинска район.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Үбэлдэ муугаар бэлэдхэнэ

Худалдаа наймаанай хүдэлмэриие үбэлэй сагта амжалтатайгаар ябуулга хадаа тэрэнэй предприятинуудай үбэлдэ бэлэдхэлые һайнаар үнгэргэһэнһөө дулдыдаха байна. Нёдондо жэлдэ тус хэмжээ-ябуулга Улан-Удын худалдаа наймаанай организацинуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан дээрэһээ, үбэлэй үедэ наймаанай хүдэлмэридэ элдэб һаад тохёолдоһон байха юм.

Иимэ дутагдалнуудые энэ жэлдэ дахяад дабтахагүйн түла худалдаа наймаанай предприятинууд хадаа магазинуудаа дулаалха, склад болон ниитын эдеэлэлгын гэрнүүдтэ һайн заһабари саг соонь хэхэ зэргэтэй.

Үбэлэй хүйтэн ойртожо байна. Теэд, худалдаа наймаанай зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд мүнөө хүрэтэр гэр байрануудтаа ямаршье заһабари хээгүй, түлеэгээ бэлэдхээгүй, гал түймэр унтарааха ба ажахын хэрэгсэлнүүдые бүридхөөгүй байһаар.

Жэшээнь, Бурмонторгын системын (директорэй уялгые дүүргэгшэ нүхэр Поздняков) 82 магазинуудһаа 58-ниинь үбэлдэ бэлэдхэгдээгүй. Гансахан городской отделениин 42 магазин ба киоскнуудай хоёр магазин, 7 киоскһоо бэшэниинь капитальна заһабарида орохо аад, юушье хэгдээдүй.

Тэрэшэлэн Бурмонторгын Пригороднэ райондохи отделениин 7 магазинуудай нэгэниишье үбэлдэ бэлэн бэшэ. Эдэ магазинуудай пеэшэн болон полнууд һэльбэн заһабарилагдаха ёһотой аад, заһабари үшөө эхилээдүй.

Үбэлдэ бэлэдхэл Улан-Удын столовонуудай трестдэ баһал хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Ниитын эдеэ хоолой 25 предприятинуудай юһэндэнь, тэрэ тоодо «Рекорд» ресторанда хэрэгтэй заһабаринууд хэгдээгүй. Тус трестын директор нүхэр Роговой энэ шухала хэмжээ-ябуулгые саг соонь эмхидхэжэ шадаагүйнь тон гэмшэлтэй.

Мүн Дивизионная станцидахи хилээмэнэй магазинай ханын зарим модонууд үмхиржэ унаха болонхой. Тиихэдэ оройнь хушалта муудаһанһаа бороондо дуһаалдаг, сонхынь шэлнүүд тэһэрхэй. Теэд, тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд иимэ тэсэшэгүй байдалда анхаралаа хандуулнагүй.

Үбэлэй сагта ажалшадые культурна худалдаа наймаагаар хангахын тула худалдаа наймаанай организацинуудай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ойрын үдэрнүүдтэ заһабариин хүдэлмэриие эрид һайжаруулха уялгатай. Тиин, байгша оной октябриин 1 болотор бүхы магазинууд, чайнойнууд ба киоскнуудта зохихо заһабаринууд дүүрэнээр хэгдэхэ ба үбэлэй сезон соо гүйсэд хүрэхэ түлишөөр хангагдаха ёһотой.

И. Гроссман.

Модошодые культурнаар хангалга һайжаруулха

Үнгэрэгшэ ондо Усть-Баргажан тосхондо Баргажанай леспромхоз эмхидхэгдэһэн байна. Энэ леспромхоз болбол республикын ой модоной эгээн холын предприяти болоно. Гэбэшье, «Бурмонголлес» трестын болон ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой зүгһөө тэндэхи хүдэлмэришэдэй культурна ажабайдал тухай анхарал багаар хандуулагдана.

Леспромхозой хүдэлмэришэдэй дунда культурно-гэгээрэлэй ба политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Модошодой байдаг газарта клуб ба улаан булан мүнөө хүрэтэр бии болгогдоодүй. Тиимэһээ леспромхозой хүдэлмэришэд зунай үедэ мэльгүүн талын дунда сугларжа, культурно-гэгээрэлэй асуудалнуудтай танилсадаг байна.

Үбэлэй саг ойротожо байна. Модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезон һаяар эхилхэнь. Эндэ сезонно хүдэлмэришэд олоороо ерэхэ юм. Модо бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэб дүүргэлгэдэ зорюулагдаһан политическэ хүдэлмэри тэдэнэй дунда ябуулагдаха болоно. Теэд, энээниие яажа ябуулха тухай хэншье һаналаа табинагүй.

Баргажанай леспромхоздо нүүдэл кино үгы юм. Энэ ушарһаа холын участогай хүдэлмэришэд кинокартина оройдоошье харадаггүй. Зүгөөр кинофикациин Баргажанай аймагай таһаг хаа яа кино асаржа харуулбашье, бүхы хүдэлмэришэдые хангажа шадаггүй байха юм.

Мүн эндэ радио, библиотекэ гэжэ байдаггүй. Газетэ, журналнууд хожомдожо абтадаг. Иимэһээ хүдэлмэришэд Эхэ орон дотороо ба хилын саана боложо байгаа байдалые мэдэхэ ябадалһаа ехээр гээгдэнэ.

«Бурмонголлес» трест эхилхээ байһан намар-үбэлэй сезондо бэлэдхэлэйнгээ түсэб соо Баргажанай леспромхозые клуб ба улаан булантай болгохо тухай хараалха ёһотой байһан аад, тиигээгүй.

Дурсагдаһан дутагдалнуудые хараадаа абажа, Баргажанай леспромхозые мэнэ гэһээр клубтай, радиотой, библиотекэтэй болгохые «Бурмонголлес» трестын хүтэлбэрилэгшэдһөө эригдэнэ.

Г. Баргузинский.

Мартагдаһан участок

Физкультура ба спортые хүдөө нютагуудта хүгжөөхэ зорилгые гүйсэдхэхэ хэрэгтэ Сэлэнгын аймагай Совпедэй гүйсэдкомой физкультура ба спортын комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Дугаржапов) хайша хэрэгээр хандана.

Юрөө нютагта Карл Марксын нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз, Бурят-Монголой малажалай туршалгын станци, Бурят-Монголой хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ һургуули бии. Тэндэ хүн зон, илангаяа залуушуул олон.

Тэдэнэр спортдо ехэ дуратай юм. Туршалгын станциин дэргэдэ спортивна талмай ба хэрэгсэлнүүд бии. Тэдэниие хэрэглэн, спортивна наадануудые эрхилхэ гэхэдэ физкультура ба спортын комитедэй зүгһөө ямаршье хүтэлбэри үгтэдэггүй байха юм. Тиимэһээ Юрөөгэй залуушуул хайран сагаа дэмы хосороодог байна.

Колхозуудта физкультурна хүдэлмэриие һайжаруулха тухай аймагай Совпедэй гүйсэдком анхаралаа табихаар болоо.

Д. Батомункуев.

Кино харуулагданагүй

Хориин аймагай Анаагай сомоной Ждановай нэрэмжэтэ колхоз аймагай центрһээ хэдэхэн километрын газарта байдаг. Теэд, хуряалгын хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо эндэ нэгэшье кинокартина асарагдажа харуулагдаагүй. Энэ колхозой гэшүүд ба мүн тус колхоздо туһалхаар Улан-Удэ городһоо ерэгшэд заримдаа аяар 4—5 километрын газарта байһан модо бэлэдхэлэй участогта ошожо, кинокартина хараха баатай болодог.

Хаяа хадхажа һуугаад, хүршэ колхоздоо хүрэжэ шададаггүй ямар жэгтэй кинофикациин таһаг гээшэб?

Д. Жамсуев.

Номоор хомор библиотекэ

Хэжэнгын аймагай центр дээрэ нээгдэһэн шэнэ библиотекэдэ уншагшадай эрилтые хангаха номууд тон үсөөн. Жэшээлхэдэ, советскэ уранзохёолшодой зохёолнууд эндэ ехэ хомор ба бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номууд оройдоошье үгы.

Аймагай библиотекэдэ шэнэ номуудые олоор асаруулжа байха тушаа аймагай Совпедэй гүйсэдком зохихо анхарал табиха зэргэтэй.

Ц. Буянтуев.

Городской Совпедэй гүйсэдкомой анхаралда

Улан-Удэ городоо болбосон түхэлтэй болгохо ябадалдамнай нэгэ ехэ дутагдал бии байна. Жэлһээ жэлдэ хабартаа саһанай хайлахалаар, зундаа бороо хурын орохолоор тэрэнэй уһан хаалта, канавай үгы дээрэһээ городой улицануудаар хүүюуртэн урдажа, яама ганганууды малтадаг, элһэ шорой ехээр обоолдог байха юм. Иимэ ушар илангаяа Советскэ, Сталинай ба Профсоюзна улицануудаар үзэгдэнэ.

Гадна революциин талмай дээгүүр ба Смоленско болон бусад улицануудаар ябаган хүнэй гаталшагүй нуур шалааг тогтошодог байна.

Һайрамай ба бороогой уһанай урдаха канава зохихо улицануудаар бариха шухала. Энээн тухай мүнөөнһөө һаналаа табижа, хэмжээ абахые Городской Совпедэй гүйсэдкомдо һануулагдана.

А. Арсаланов.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, сентябрийн 12. (ТАСС). Мүнөөдэрэй заседани дээрээ Аюулгүйн Совет хадаа Хитадай территорие американсэуудай бомбодоһон тушаа Хитадай арадай республикын гомодолые хараха эхилбэ. Энэ асуудал тушаа резолюциин хоёр проект, нэгэдэхеэр, эдэ хуули буса ябуулгануудые шүүмжэлһэн ба эдэнние хорижмолжолхыень Холбоото Штадуудые уряалһан Советскэ Союзай резолюци; хоёрдохёор, бомбодолгонуудые «мүрдэхэ» комисси байгуулхые хараалһан США-гай резолюци Соведэй үзэмжэдэ табигдаа.

Тус гомодолые Хитадай арадай правительствын барибан һэдэрээ Соведтэ Хитадай правительствын түлөөлэгшэдые уриха ба соносохо гэһэн СССР-эй дурадхалые Холбоото Штадууд, тэрэнэй нүлөөн доро байһан делегацинуудай туһаламжаар сентябрийн 11-дэ абхуулаагүй.

США-гай түлөөлэгшэ Остин гэгшэ США-гай резолюцие Соведэй түрүүн голосовалхые дурадхаба.

СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик хадаа Остиндэ эрид харюу үгөө. Совет хадаа процедурын журамуулые сахиха ба гол дурадхалнуудые табигдаһан ёһоорнь хойно хойноһоонь хаража үзэхэ ёһотой гэжэ Малик мэдүүлбэ. Советскэ резолюци түрүүлэн табигдаа һэн, тиимэһээ голосованида түрүүн табигдаха ёһотой байна.

Соведэй хэлсэхэ зүйлдэ элэ хоёр пунктнуудые оруулһан ябадал хадаа Холбоото Штадууд Кореяһээ гадна, мүн Тайвань дээрэ ба Хитадта агрессор болоо гэжэ гэршэлнэ. Кореядэхи дайнда хамааралсаад, Холбоото Штадуудай зонхилхы нюурнууд Тайванда добтолон орохо ба Хитадай амгалан хүн зондо добтолхо зэргээр агрессие үргэдхэжэ үргэлжэлһөөр гэжэ Малик хэлэбэ. Комиссиин ошохо ёһотой ороной хабаадалгагүйгөөр, ямар нэгэн орон уруу комисси эльгээхэ тухай асуудал тушаа Совет шиидхэбэри абажа шадахагүй байһаниинь лабтай гэжэ Малик тэмдэглэбэ.

Джебб тус асуудалые голосованида табиба. Холбоото Штадууд, Англи, Франци, Египет, Норвеги, Эквадор ба Куба хадаа США-гай резолюцие голосованида түрүүшын ээлжээндэ табиха тухай дурадхал дэмжэбэ. Советскэ Союз энэ дурадхалые буруушаажа голосовалаа. Югослави ба Инди һаналаа бариба.

Тэрэнэй һүүлээр Джебб эдэ хоёр резолюци тушаа үгэ хэлэлгые нэгэн доро ябуулха тухай соносхобо.

Малик үгэ хэлэжэ, энэ асуудалые ниитэдээ зүбшэн хэлсэлгэ эхилбэ. Хитадай территоридо США-гай хэһэн агресси тушаа Хитадай гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лайн августын 28-да ба 30-да эльгээһэн хоёр телеграммые Аюулгүйн Совет абаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Августын 27-до Хитадай арадай республикын агаарай хилэнүүдые американска сэрэгэй самолёдуудай эбдэжэ хаяа эбдэһэн тухайда августын 28-най телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

Августын 29-дэ Хитадай агаарай хилэнүүдые американска сэрэгэй самолёдуудай эбдэһэн ба хэдэн хитадуудые алаһан, шархатуулһан тухайда Чжоу Энь-лайн августын 30-най телеграмма соо мэдээсэгдэбэ.

Чжоу Энь-лай хадаа Хитадай суверенитедые тон ехээр эбдэһэн ябадал мүн гэжэ эдэ провокационно актнуудые шэнжэлнэ гэжэ Малик тэмдэглэбэ. Августын 31-дэ Аюулгүйн Соведтэ хэһэн мэдүүлгэ соогоо, Остин хадаа Хитадай агаарай хилые Холбоото Штадуудай самолёдуудай эбдэлһэние ба Хитадай аэродром буудаһаниие арсаагүй гэжэ Малик хэлэбэ. Аюулгүйн Совет хадаа Холбоото Штадуудай үйлэдэһэн хуули буса эдэ ябуулгануудые шүүмжэлжэ ба бүхы харюусалгые США-да тохохо ёһотой. Трюгве Ли США-гай послание Чжоу Энь-лайда эльгээбэ, тиин Холбоото Штадууд Хитадай территорие эбдэж гэжэ мэдээрэгдэһэн байна.

Тиимэһээ, энэ хэрэгые мүрдэхэ ямар нэгэн тухай комисси байгуулһанай хэрэггүй гэжэ Малик мэдүүлбэ. Аюулгүйн Соведтэ Хитадай арадай правительствын түлөөлэгшые уриха гэһэн СССР-эй дурадхалые Остиной буруушааһан ябадал хадаа Холбоото Штадууд гүйсэд мүрдэлгэһөө айна гэжэ гэршэлнэ. Холбоото Штадууд Аюулгүйн Соведые тойрожо гаргаха, Аюулгүйн Соведтэ энэ асуудалые тодорхойгоор зүбшэн хэлсэхэ ябадалые урдишалан зогсоохо ба Хитадай түлөөлэгшые соносхыень тэрэндэ зүбшөөхгүй гэжэ эрмэлзэнэ гээд Малик мэдүүлбэ.

Аюулгүйн Соведтэ Хитадай түлөөлэгшые урихаа Холбоото Штадуудай арсаһан ябадал хадаа ООН-эй Уставые, Аюулгүйн Соведэй процедурын заабаринуудые эбдэлгэ болоно гэжэ Малик дабтан хэлэбэ. Холбоото Штадууд хадаа Хитадта тагнуулай агентнууд болжо ошохо хүнүүдһээ комиссида оруулхые хараална гэжэ Малик мэдүүлбэ.

Аюулгүйн Совет хадаа США-гай агрессидэ эсэс табиха ба Хитадай арадай хуулита эрхэнүүдые хамгаалха ёһотой гэһэн Хитадай гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лайн эрилтэнүүдые дэмжэжэ, Хитадай арадай организацинуудай эльгээһэн хэдэн телеграммануудые Малик уншаба.

Индиин түлөөлэгшэ Рау гэгшэ США-гай резолюцие голосовалха үедөө Инди һаналаа бариха гэжэ мэдүүлбэ. Рау болбол Советскэ резолюцие буруушаажа голосовалхаб гэжэ мэдүүлбэ, юундэб гэхэдэ, энэ резолюци хадаа ямаршье мүрдэлгые урдишалан хэнгүйгөөр Холбоото Штадуудые шүүмжэлнэ гэбэ.

Джебб Холбоото Штадуудай резолюцие голосованида табиба. Советскэ Союз болбол США-гай резолюцие буруушаажа голосовалба. Югослави ба Инди һаналаа бария, гоминданай түлөөлэгшэ голосованида хабаадаагүй. Соведэй бусад гэшүүдынь тус резолюциин түлөө голосовалба.

Соведэй саг үргэлжэн нэгэ гэшүүнэй — Советскэ Союзай буруушааха голосовалһан дээрэһээ, тус резолюци абтаагүй.

Тэрэнэй һүүлээр Советскэ Союзай резолюци голосованида табигдаа. Резолюциин түлөө СССР голосовалба, Югослави һаналаа барья, гоминданай түлөөлэгшэ голосованида хабаадаагүй. Соведэй бусад гэшүүд буруушааһан голосовалба.

Голосованиин һүүлээр Джебб хадаа Соведэй удаадахи заседание сентябрийн 18-да, понедельнигтэ хэхэ гэжэ дурадхаба. Тайванда добтолон ороһон тухай гомодол тушаа хэлсэхэ зүйлэй пункт Соведэй үзэмжэдэ байна гэжэ Малик тэмдэглэһэн ба энэ пунктые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадахаар Хитадай арадай правительствын түлөөлэгшые уриха тухай дурадхалые Соведэй хараҗа үзэхыень уриалһан байна.

Соведэй заседание сентябрийн 18 хүрэтэр хойшолуулха гэһэн һаналаа бэелүүлхын тула, Джебб СССР-эй дурадхалые дары голосовалха гэжэ дурадхаба. Энэ үедэ гоминданай түлөөлэгшэ Цзян Тин-фу Соведэй заседание сентябрийн 18 хүрэтэр хойшолуулхые дурадхаба. Американска блок энэ дурадхалыень һайшааба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, сентябрийн 14. (ТАСС). Урда эрьеын райондо ба Нактонган (Ракуто-ко) мүрэнэй зүүн эрье дээрэ добтолжо байгаа Арадай армиин частьнууд американска сэрэгүүдэй үсэд эсэргүүсэлтые дабажа, контратакануудыень гэдэргэнь сохижо байна гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үглөөгүүр мэдээсэбэ.

Урда эрье дээрэ авиацияр дэмжэгдэһэн дайсан хадаа Арадай армиин частьнуудай добтолгые зогсоохо гэжэ оролдон, хатуу шанга эсэргүүсэлтэ хэжэ байна.

Нактонган (Ракуто-ко) мүрэнэй зүүн эрье дээрэ ябуулгануудые хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд дайсанай контратакануудые гэдэргэнь сохижо, добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлһөөр ба фронтын олохон участогууд дээрэ дайсанай оборонодо сүмэрэн ороһон байна. Энэ добтолгын боложо байхада, Арадай армиин нэгэ часть дайсанай олон тоото офицернүүд болон солдадуудые алаһан, шархатуулһан ба плендэ абаһан байна. 4 танк, элдэб калибрын 5 ехэ буу, 6 автомашина, бусад олон тоото буу зэбсэгүүд ба һомо хэрэгсэлнүүд абтаа.

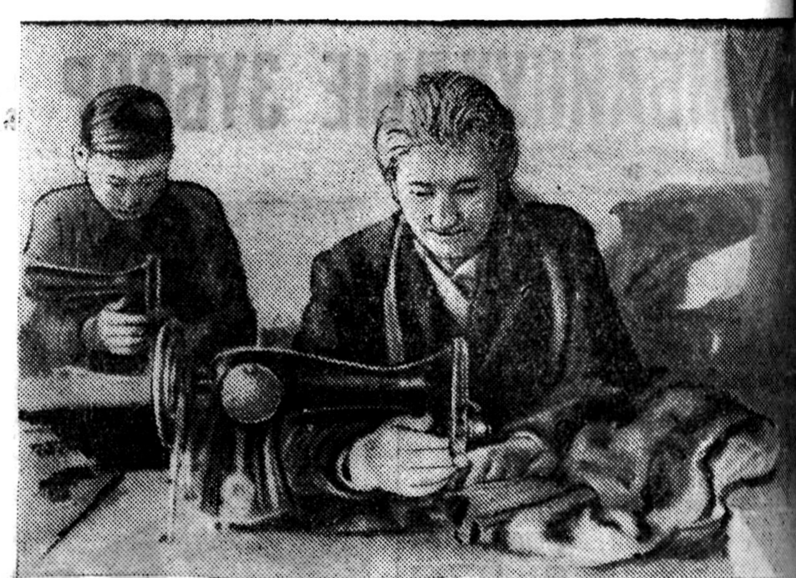
ПХЕНЬЯН, сентябрийн 14. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үдэшэ ингэжэ мэдээсэбэ:

Зүүн эрьеын райондо добтолго хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд дайсанда үсэд эсэргүүсэлтэ хэжэ, тэрээнтэй хатуу шанга байлдаануудые ябуулна.

Пхоханай (Хокоdo) урдахи райондо. Аганниин (Анкори) дэргэдэ ба Иончхониин (Эйсен) райондо, Арадай армиин частьнуудай сохилтонууд доро ехэ гээлтэ хоролтотойгоор сухариһан американска ба лисынмановска сэрэгүүд нэмэлтэ хүсэ абаһан ба Арадай армиин частьнуудай добтолгые зогсоохо зорилгоор хэдэн контратакануудые хэһэн байна.

Арадай армиин частьнууд контратакануудта ороходо гэһэн дайсанай һэдэлгые гэдэргэнь сохёо.

Сентябрийн 13-да, Арадай армиин уһан-сэрэгэй частьнууд ба эрьеын оборонын отрядууд далайн десант буулгаха гэһэн дайсанай һэдэлгые гэдэргэнь сохибо.

Улан-Үдын оёдолой фабрикын эхэ эрнүүдэй хубсаһа оёхо цехын мастер З. С. Карелина энэ фабрикын эгээн үнинэй хүдэлмэришэдэй нэгэн. Карелина табанжэлэйнгөө нормые дүүргэд, мүнөө 1952 оной түсэбэй хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэнэй оёһон продукциин шанар эрхим байдаг. Карелина хадаа өөрыгөө дүй дүршэлдэ 5 залуу хүдэлмэришэдые һургаһан ба тэрнууд болгоһон байха юм. Карелина болбол Городской райсоведэй депутат... олонитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, коллективэйнгээ... да хүндэтэй хүдэлмэришэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: З. С. Карелина хүдэлмэрилжэ байна. О. Сурнановагай фото.

Улан-Үдэдэ

Эрхим шанартай сэмбэ нэхэхын түлөө

БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын коллектив эрхим шанартай сэмбэ ехээр нэхэжэ гаргахын түлөө шангаар тэмсэнэ. Тус фабрикын хүдэлмэрилэгшэд энэ оной хоёрдохи кварталһаа эхилэн бүхы продукциингаа 97 процентые нэгэдэхи сортын шанартайгаар үйлэдбэрилдэг болоо.

Түүхэй эд арбилхын, продукци улам ехээр үйлэдбэрилхын түлөө социалистическэ мүрысөө эхилһэн Лидия Корабельниковагай үүсхэл тус фабрикада халуунаар дэмжэгдэнхэй. Эб һамдралаа нэхэдэ жагсаһан сэмбэ нэхэгшэд июль ба август һаранууд соо 800 килограмм нооһо алмаа.

Нэхэгэһэн сэмбэ хатаагшад Бражнова ба Клапова гэгшэд нэгэ машинын оронда хоёр хоёр машина дээрэ хүдэлмэрилдэг болоо.

Сэмбэ нэхэгшэд Октябрийн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороолсохын тула цех бүхэндөө суглаа үнгэргэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялганууды абабад. Тэдэнэр жэлэйнгээ түсэбые декабрийн 12-то дүүргэхээр хараална.

Макарон ба вермишель үйлэдбэрилнэ

Рославхлеб трестын № 2 хилээмэнэй завод һарабаа һара бүхэндэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Тус завод хилээмэ бариадаг гол хүдэлмэриингөө хажуугаар лапша, вермишель мэтын продуктнуудые гаргадаг байха юм.

Заводой макаронно цех вермишель гаргадаг ехэ пресс һаяхан тодхобо. Тэрэнь мүнөө сүүдэдэ соо 4 тонно үлүүтэй вермишель гаргана. Һаяар хоёрдохи пресс тодхожэ эхилхэнь. Тиихэдээ макарон гаргадаг болохо юм.

Городой шэнэ барилганууд

Городой районуудта шэнэ байрнууд баригдана. 28 байра «Байкалгосрыб» трестын шэнэ ... архитектурна гоёон ... дүүргэгдэжэ байна. МВД-гэй ... дэлмэрилэгшэдэй байха 26 ... МГБ-гэй байшангай 3-дахи ... ба профсоюзуудай Обкомой ... шангай 2-дохи дабхар бари... байна.

ПВЗ-дэ 100 хүнэй байха ... зар байшан баригдажа, ... гада оруулагдаба. Мүн ... 2 гэр баригдажа дүүргэгд... тэлөө. Улан-Удэ станциин ... замайхидай посёлого ... байратай хоёр ехэ гэр ... оруулагдаа.

Мяханай комбинатда 18 ... тай 2 дабхар байшангай ... табигдажа эхилбэ.

Банзаровай нэрэмжэтэ ... баригдаһан хэдэн шэнэ ... ашаглалгада оруулагдажа ...

Улан-Удэ станциин ... талмайе асфальтировалгада ... түхэригг табигданхай. ... нэрэмжэтэ улицада шулуун ... лигдээд, хиринсэ һуулгаг... тротуар хэгдэхэнь.

Вагон-лавка

Зүүн-Сибириин түмэр замай ... дахи отделениин ОРС түмэр ... гы зүбшан һууһан хүүдэ ... дөө эд бараагаар хангалгые ... жаруулхын зорилгоор, ... най тухай вагон-лавка ... рада эхмидхэһэн байна. ... зүйл бүрин гутал хубсаһан, ... болон бусад товарнууд ... вагон-лавкань Улан-Удэ— ... вая, Улан-Удэ—Кижа, ... —Наушки ябажа, худалдаа ...

СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА 100.000.000 ХҮН ГАРАА ТАБЯА

ПЕКИН, сентябрийн 11. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй мэдээнэй ёһоор, мүнөө үедэ Хитад дотор Стокгольмско Уряада 100.684.748 хүн гар табяад байна. «Эб хадаа,—газетэ бэшэнэ,—3 неделиин турша соо Стокгольмско Уряада гар табилган хоёр дахин һаа үлүүгээр ургаа гэжэ харуулна».

АЖАЛШАД ТУХАЙ АНХАРАЛ ОРОЛДОЛГО

ПЕКИН, сентябрийн 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэлнэй ёһоор, түүлэй хахад жэлэй турша соо Хитадта медицинскэ 60 үлүүтэй бригада инфекционно үбшэнтэй тэмсэхын тула бии болгогдоо.

Бригаданууддай хүдэлмэридэ гүрэнэй медицинскэ 4.090 хүдэлмэрилэгшэд — врачууд, медсестранууд ба медицинскэ һургуулинуудай студентнүүд хабаадалсана.

ВЬЕТНАМ ДОТОР СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА ГАР ТАБИЛГА

ШАНХАЙ, сентябрийн 12 (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэлнэй ёһоор, һүүлэй һарада центральна Вьетнамай бүхы урда талада Стокгольмско Уряада гар табиха кампани эдэбхитэй болобо. Куан-Гай провинцида августын 1-һээ 15 хүрэтэр Стокгольмско Уряада 200 мянган хүн гар табяа. Фу-Ен провинцида августын 1 недели соо 45 мянган хүн гар табяа. Францууддай байдаг Туран гэжэ портдо августын түрүүшын неделиин соо Стокгольмско Уряада 20 мянган хүн гар табиба.

АНГЛИ ДОТОР СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА ГАР ТАБИЛГА

ЛОНДОН, сентябрийн 14. (ТАСС). «Дейли Уоркер» газетын мэдээсэлнэй ёһоор, Стокгольмско Уряадай үндэһөөр эб найрамдал хамгаалха англиска комитедэй зохёоһон эб найрамдалай бэшэгтэ 1 миллион үлүүтэй хүн гар табяа. Гар табилга үргэлжэлһөөр.

Польшодо колорадска сохотой тэмсэхэ кампани дүүргэгдэбэ

ВАРШАВА, сентябрийн 13. (ТАСС). Германска демократическа республикын ба Чехословацка республикын территори дээрэ американска самолёдуудай хаяһан колорадска сохонууд Польшын баруун ба хойто районуудта нэбтэрэн ороһон байгаа. Энэнтэй дайшаралдуулан, ургамалнуудые хам; гаалха эмхи зургаан Щепинскэ, Познаньска, Вроцлавска воеводствонуудта ба Выдгощска, Гданьска воеводствонуудтай зарим хубида колорадска сохые усадхаха ехэ кампани энэ оной май 22-һоо эхилһэн юм.

Колорадска сохотой тэмсэхын тула ехэ хэмжээнэй химическэ зүйлнүүд ба техническэ түхеэрэлгэнүүд хэрэглэгдэнэ. Энэ хүдэлмэрие амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ Советскэ Союзай туһаламжа шиидхэхэ шанартай байгаа. Советскэ Союз мэргэжэлтэдые ба ехэ хэмжээнэй химическэ зүйлнүүд болон техническэ түхеэрэлгэнүүдые Польшодо эльгээһэн байха юм. Колорадска сохые усадхахын тула 19 мянга шахуу элдэб аппарадуud, тэрэ тоодо 200 моторно ба тракторна сүршүүрнүүд хэрэглэгдэһэн, 800 тонно химическэ зүйлнүүд гаргашалагдаһан байна.

Хартаабхын полинууд дээрэ колорадска сохын эшэгэнүүдые элирүүлэн олохо хэрэгтэ 25 мянга шахуу техническэ группанууд, городуудай ба тосхонуудай 8 миллион шахуу хүн хабаадалсаа.

Польшын территори дээрэ колорадска сохын 10 мянга шахуу эшэгэнүүд элирүүлэгдээд, сүм усадхагдаба.

Оборонын министрын тушаалда Маршалл томилогдобо

ВАШИНГТОН, сентябрийн 12. (ТАСС). Корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө, Сагаан байшангай түлөөлэгшэ хадаа Трумэн оборонын министр Джонсон гэгшын тушаалһаа гараһание зүбшөөгөө гэжэ соносхобо, тэрэнь сентябрийн 19-нөө хойшо хүсэндөө орохо байна. Оборонын министрын тушаалые генерал Маршаллай эзэлхые зүбшөөгөө гэжэ түлөөлэгшэ тэрэшэлэн соносхобо.

Национальна аюулгүйн тухай хуули дотор имагта лэ гражданска нюур оборонын министрээр байжа шадаха юм гэжэ хараалһан ушарһаа, Маршаллые томилохо тухай хадаа конгрессэй тусхай шиидхэбэри эринэ гэжэ президентын секретарь Росс корреспондентнүүдтэ мэдүүлбэ.

Тобшо мэдээсэлнүүд

● Гонконгдо хүдэлмэрингүйдэлгэ ба үгырэн гуйраншалга улам ургана. һүүлэй хэдэн недели соо 400 үлүүтэй фабрикануud хаагдаа.

● Польшын нүүрһэнэй промышленность августынгаа түсэбые 100 процент дүүргэбэ.

● Англиин нүүрһэнэй запас 12 миллион тонно хүрэтэрөө доошолоо. Газетэнүүдэй бодомжоор мүнөө үеэр орон доторнь нүүрһэнэй дуталга дахин болохо байна.

● Чехословакида таряа түшааха гүрэнэй түсэб сентябрийн 4-дэ 100,9 процент гүйсэдхэгдөө.

● Францууска Клермон Ферран гэжэ городто францууска эхэнэрнүүдэй союзай секциин байрые фашистска бандидууд добтолоо. Тэдэ бандидууд гэр байра соо һүйдэхэ хэжэ, тэндэ байһан литература ба плакадуудые, ядасуур бүлэнэртэ түһалхын тулада францууска эхэнэрнүүдэй суглуулһан гутал, хубсаһые үгы хэһэн байха юм. (ТАСС).

МЕДИЦИНСКЭ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЫЕ АРМИДА ТАТАХА ТУХАЙ ХУУЛИИН ПРОЕКТ БАТАЛАГДАА

ВАШИНГТОН, сентябрийн 13. (ТАСС). Трумэн хадаа врачнуудые, шүдэнэй врачнуудые ба 50 хүрэтэр наһанай «элдэб мэргэжэлтэй» хүнүүдые американска армида татаха гэжэ зүбшөөһэн хуулиин проектые баталба.

СЭРЭГЭЙ АЛБАНАЙ БОЛЗОРЫЕ ҺУНААХА ТУХАЙ ФРАНЦУЗСКА ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ШИИДХЭБЭРИ

ПАРИЖ, сентябрийн 13. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэлнэй ёһоор информациин асуудалнуудые мэдэдэг портфельгүй министр Альбер Газье правительствын заседани дээрэ 1949 оной призывнигүүдэй 2-дохи контингентые болзорһоонь үшөө гурба һара үлүүгээр армида үлөөхэ тухай шиидхэбэри абтаа гэжэ мэдээсэбэ.

Газьегэй хэлэһээр хадаа армида сэрэгэй алба хэхэ болзор 100 мянга тухай солдадуудта һунагдаа. Энэ шиидхэбэри болбол гүрэн сооһоошье, тэрэнэй далайн саада тээхи территоринууд дээрэшье алба хэжэ байһан призывнигүүдтэ хабаалана.

Финансова талаарнь бодожо үзэхэдэ энэ континентын сэрэгэй алба хэхэ болзорой һунаагдаһан дээрэһээ һара бүридэ нэгэ миллиард тухай франкын хэмжээтэй нэмэри гаргаша хэгдэхэ байна.

БАРУУН ГЕРМАНИДА СЭРЭГЭЙ МИНИСТЕРСТВО ҺЭРГЭЭН БАЙГУУЛАГДАЖА БАЙНА

ЛОНДОН, сентябрийн 14. (ТАСС). «Дейли Грэфик» газетын мэдээсэлнэй ёһоор, баруун германска правительство аюулгүйн управлени байгуулхаар хараална, тэрэнь хойшодоо сэрэгэй министерство боложо магадгүй байна. Гитлерэй үедэ Роммелиин армиин штабай начальник байһан генерал Шпейдель гэгшэ аюулгүйн управлениин начальнигаар табигдахь гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

Уларилые шэнжэлэгшын тэмдэглэл

Намар

Намарай сагта модоной набшын үнгөө хубилалга ба тэрэнэй уналга хадаа байгаалиин юрын үзэгдэл мүн. Уляаһан, хуһан, бургааһан болон бусад модонуудай набшын шарлалга хадаа намарай эхилһэнэй тэмдэг болодог.

Энэ тэмдэг хадаа Бурят-Монголдо августын гурбадахи арбан хоногой тэн бүгаар үзэгдэдэг байха юм. Сентябрийн 10 хүрэтэр набшаһата модонууд сүм шаралжа, энэ үеһөө эхилэн манай эндэ «алтан намар» эхилдэг байна. Модоной набша унажа дүүрэдэг болзор—октябрийн 10—15 болоно. Энэ үе хадаа «алтан намарай» һүүл гэлдэг. Энэ үедэ урин дулаахан байдаг, гэбэшье, үглөөгүүрынь хүйтэншэг байдаг. Зарим̌даа шииг нойтошье унажа болодог.

«Алтан намарай» үедэ дулаан оронуд шубууд урда зүг шэглэн ошодог байна. Сентябрь һарада омуль Байгалһаа гаража, Сэлэнгэ болон бусад гол горходые үгсэн түрһэлдэг байха юм. Энэ үедэ тэрэнние бариха ябадал хорилдоно. Уһа голнуудаар нугаһад олоороо бии болоно, тэрэниие агнаха эхилдэг. Һарын хоёрдохи хахадта боро гүрөөһэ, худүү шубуу агналга зүбшөөгдэнэ.

Сентябрийн һүүлдэ хүбшэ тайгаар бүгын буухираан дуулдажа, тэрэ ангай намарай отон эхилдэг. Тиимэһээ тэрэние агналга хорилдоно.

Сентябрийн хоёрдохи хахадһаа зарим сэсэг хэнзэлэн һалбадаг. Заримдаа үргэшье хөрддөг үргэдаг.

Сентябрь һарада колхозуудай хураалгын хүдэлмэри шангаар ябуулагдадаг. Таряа хуралга таряа сохилго ба гүрэндэ тарьяа шаалга дүүргэгдэдэг байна.

Сентябрийн 20—25 хүрэтэр... табха ба корнеплод хуралгадаг байна. Энэ һарын 5—10 хүрэтэр намарай тарилга дүүргэгдэдэг байна. Эртэ тариглаһан намарай тарьян ургажа эхилдэг. Сентябрийн уларил хадаа намарай тарьяанай һаадгүйгөөр ургаха, ургаха залда нилээд ехэ туһа дүхэм болно гэдэг юм.

Заримдаа сентябрийн һүүлдэ үдэрнүүдтэ, намаа набшын ... унажа байха үедэ хагсуу ... шангаар боложо, түүшын ... унадаг байха юм. ... саһан гол губи гэзарнуудые ... лан һаладаг байбашье, хураалга хүдэлмэридэ һаад ... байна. Тиимэһээ тарьяа хураалгые энэ болзороо урид дүүргэхэ ... ёһо шамдаха хэрэгтэй. ... уулга халануудаар ороһон ... үбэл эхилдэг юм.

И. Котов.

Харюусалгатай редактор ... орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7.85, отв. секретаря—3.25. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4.52, сельскохозяйственного и промышленности—6.84, местн. информации и писем—6.84. Для междугородных переговоров—16

Н—02387 Типография Управления полиграфической промышленности, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000